

Motion till riksdagen 2005/06:U342

av Kent Olsson m.fl. (m, fp, kd, v, c, mp)

Tibet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om den religiösa situationen och kränkningarna av mänskliga rättigheter i Tibet som symtom på ett politiskt problem, vilket kräver en politisk lösning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att stödja det tibetanska folkets icke-våldskamp och verka för att påverka Folkrepubliken Kinas ledare att gå in i konkreta förhandlingar med Dalai lamas representanter till ömsesidigt gagn för Tibets och Kinas folk.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att underlätta dialogprocessen mellan Folkrepubliken Kinas ledare och Dalai lamas representanter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om Sveriges roll i dialogen om mänskliga rättigheter mellan EU och Kina och att man anmodar Sveriges regering att uppmana ministerrådet och kommissionen att genomföra en grundlig bedömning av effektiviteten i dialogen om mänskliga rättigheter mellan EU och Kina.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att stödja den uppmaning som i september 2005 gjordes av FN:s kommitté för barnens rättigheter till Folkrepubliken Kinas regering att tillåta ett oberoende organ att besöka Gedhun Choekyi Nyima, den 11:e Panchen lama av Tibet, för att förvissa sig om hans hälsa och välbefinnande.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Sedan 1959 lever Dalai lama, tibetanernas andlige och världslige ledare, i exil i Indien.

Där har tibetanerna upprättat en exilregering, som bygger på demokratiska principer och ansluter till principen om icke-våld. 1992 kungjorde Dalai lama riktlinjerna för det framtida Tibets författning och konstitution.

Han meddelade att han själv inte kommer att ha någon politisk position i en framtida regering i Tibet. Han tillkännagav att parlamentet skall väljas av folket och att Tibet skall vara en fullständigt demilitariserad nation.

Dalai lama har oavbrutet förespråkat att konflikten med Kina skall lösas med fredliga medel och genom dialog.

I ett tal i Europaparlamentet 1988 meddelade Dalai lama att han var villig att avstå från idén om full självständighet för Tibet och nöjer sig med reell autonomi för ett enat Tibet. Enligt denna kompromiss skall Kina även i fortsättningen ha ansvaret för Tibets utrikespolitik och försvar.

I en resolution 2000-07-06 aviserade Europaparlamentet att man kommer att uppmana medlemsländerna att formellt erkänna den tibetanska exilregeringen om inte en överenskommelse genom direkta förhandlingar mellan parterna åstadkommits inom tre år. Därefter har dialog inletts mellan Folkrepubliken Kinas ledning och den tibetanska exilregeringen, vilket vi ser positivt på. Det är viktigt att omvärlden, EU och Sverige uppmuntrar denna dialog och verkar för att seriösa förhandlingar om Tibets framtid snarast kommer till stånd.

EU:s kommissionär Siim Kallas, Estland, påpekade inför EU-parlamentet i våras att "situationen i Tibet förblir högt prioriterad på den politiska och människorättsliga dagordningen för relationerna mellan EU och Kina. Det är viktigt att EU sätter tryck på Kina så att reella förhandlingar kommer till stånd om Tibets framtid och att påtagliga framsteg görs för att lösa konflikten mellan Kina och Tibet".

Den fjärde omgången av de sino-tibetanska samtalen ägde rum i Bern, Schweiz, den 30 juni i år. Den fjärde omgången beskrevs av den tibetanska delegationens ledare, Dalai lamas speciella sändebud Lodi Gyari, i ett officiellt uttalande:

Diskussionerna var konkreta och väsentliga och hölls i en hjärtlig, uppriktig och affärsmässig atmosfär ...

Vi framförde några konkreta förslag för att bygga upp tillit och förtroende och föra upp den pågående processen till en ny nivå av åtaganden med syfte att åstadkomma konkreta förhandlingar för att uppnå en ömsesidigt godtagbar lösning på frågan om Tibet.

Vi upprepade vårt engagemang för att fortsätta att göra varje ansträngning för att skapa en bättre miljö. Samtidigt uppmanade vi den kinesiska parten att förena sig med oss i dessa ansträngningar och framhävde frånvaron av sådana påtagliga gester från deras sida.

Denna dialog måste fortsätta och Sverige bör uppmana Kina att visa förhandlingsvilja. Det sker idag en utveckling i Kina, som även kommer Tibet tillgodo t.ex. i form av infrastruktursatsningar. Detta är givetvis positivt, men det bör också följas av att Kina visar konkret förhandlingsvilja även i frågor som

Fel! Okänt namn på

rör religionsfrihet, yttrandefrihet m.m. Det finns uppenbara risker för att Kina drar ut på förhandlingarna för att få tiden att gå och öka den kinesiska befolkningen i Tibet ytterligare för att förstärka befolkningsmajoriteten i förhållande till det tibetanska folket.

Vi kan också konstatera att det i Tibet fortfarande förekommer dödsstraff och också att dessa verkställs. Även många mänskliga rättigheter lyser med sin frånvaro och Sverige och EU måste fortsätta sin ambition att påverka Kina att avskaffa dödsstraffet och införa fullständiga mänskliga rättigheter. Sverige bör därför uppmana EU:s ministerråd och kommission att genomföra en grundlig bedömning av effektiviteten i dialogen om mänskliga rättigheter mellan EU och Kina och också söka finna nya påverkansmöjligheter för att öka trycket på Kina.

Vad beträffar den saknade Panchen lama, så bortfördes i maj 1995 den då 6-årige Gedhun Choekyi Nyima och hans familj från sitt hem av de kinesiska myndigheterna endast några få dagar efter det att Gedhun Choekyi Nyima av Dalai lama erkänts som Tibets 11:e Panchen lama. Pojken och hans familj har inte syns till sedan dess trots ett flertal anmodanden om tillträde av FN och nationella regeringar. Den 20 september 2005 bad professor Jacob Doek, ordförande för FN:s kommitté för barnens rättigheter (CRC), de kinesiska myndigheterna att ta emot ett oberoende organ för att förvissa sig om den aktuella situationen för Gedhun Choekyi Nyima, den 11:e Panchen lama av Tibet. Ledaren för den kinesiska delegationen till CRC svarade endast att han skulle vidarebefordra denna begäran till behöriga myndigheter i Peking.

Denna begäran borde de kinesiska myndigheterna utan vidare kunna gå till mötes. Den svenska regeringen och EU bör stödja dessa krav.

Det är av yttersta vikt att relationerna mellan Kina och Tibet förbättras och att Tibet får stort stöd för denna process.

Stockholm den 4 oktober 2005

Kent Olsson (m)

Ulf Sjösten (m)

Annelie Enochson (kd)

Johan Linander (c)

Birgitta Ohlsson (fp)

Per Landgren (kd)

Marietta de Pourbaix-Lundin (m)

Gunnar Nordmark (fp)

Nils Fredrik Aurelius (m)

Cecilia Widegren (m)

Lennart Kollmats (fp)

Sven-Erik Sjöstrand (v)

Gustav Fridolin (mp)

Anna Lindgren (m)

Ulf Nilsson (fp)

Torsten Lindström (kd)

Karin Thorborg (v)

Gunilla Wahlén (v)

Sven Bergström (c)